

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. János Mózses könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

A vámháboru vége.

I.

„A sovány béke is jobb a kövér háborúnál”, tartja a magyar példabeszéd. Hát aztán az olyan háborúnál, melyben mind a két fél vesz, hogyne lenne jobb a béke? Hát bizony a mi jó szomszédunkkal, Romániával, végre megkötöttük a várva várt békét. A két állam kiküldöttének hosszas alkudozások után sikerült egy olyan kereskedelmi szerződést létrehozni, mely mindkét fél érdekeinek megfelel. Az új szerződés már a román parlament elébe bterjesztetett s nem sokára a mi országgyűlésünk is tárgyalni fogja.

Évek multak el, mióta Románia előttünk bezárult, s azóta megszoktuk a vámháborut úgy tekinteni, mint kereskedelmünk és különösen iparunk pangásának egyik legfőbb okát, s talán sokkal több is volt a panasz, mint a valóság. Az újonan megkötött szerződés a mi határszéli megyénket oly közelről érdekli, hogy ahhoz szükségesnek tartjuk egy kissé hozzá szólni.

A Romániába való kivitelnél az osztrák-magyar mon-

archiában és az osztrák-magyar monarchiába való kivitelnél Romániában sem fognak szedetni sem más, sem magasabb vámok, mint az e tekintetben legnagyobb kedvezésben részesülő nemzet országába való kivitelnél ugyane czikkekért.

A szerződő felek kötelezik magukat, hogy azonnal részesítik egymást mindazokban a vámkedvezményekben, kiváltóságokban és leszállításokban, amelyeket már megadtak vagy jövőben megadhatnak, az említett viszonyok között, egy harmadik hatalmasságnak.

A szerződő felek területének egyikéről a másikára menő vagy jövő áruk mindkét területen kivételnek az átviteli vám alól. A legnagyobb kedvezésben részesülő nemzettel való bánásmód mindkét szerződő félnek kölcsönösen mindenben biztosítatik az átvitelt illetően.

A szerződő felek kötelezik magukat, hogy semmiképpen nem akadályozzák országaik kölcsönös kereskedelmét oly beviteli, kiviteli vagy átviteli tilalmakkal, amelyek ugyanakkor ne alkalmaztatnának minden nemzetre vagy leg-

alább azokra a nemzetekre, amelyek ugyanazon körülmények között vannak.

E szerint tehát az új szerződés jóformán visszaállítja azon állapotokat, melyek a vámháboru előtt voltak s a Romániába beviendő árucikkek vámtételei nem igen fognak változást szenvedni. Már most az a kérdés, hogy vajjon az új szerződés hasznos leendő reánk nézve s hogy vajjon visszaadja-e iparunknak azon lendületet, melyet tőle várunk, s hogy általában minő hatással leendő közgazdasági viszonyainkra?

E kérdésekre csak azt feltehetjük, hogy iparunk és kereskedelmünk nézve az új szerződés csak hasznos lehet, de abban meg mindenki alaposan téved, ha azt hiszi, hogy az a „rég jó világ” folytatódik, mert mióta a vámháboru tart, itt is, ott is nagyon megváltozott a világ.

Politikai hírek.

BELFÖLD.

Kossuth a polgári házasságról.

Kossuth Lajos nagy hazánkfia az egyházpolitikai javaslatok körül a függetlenségi és 48-as párt kebelében fölmerült nézeteltérésekről értesülén, Helfy Ignác képviselőhöz levelet intézett, melyben ismert atyai

bölcsességgel inti a pártot. Nem csak a pártnak, az egész országnak szól ez a levél és megvillogtatja fényes szövétnekét mindazoknak, kik gyöngé, oktalan érvekkel küzdeni mernek a házasságjogi javaslat ellen. A házassági jog ellen eddig fölvetett hangzatos ellenérveket nemes egyszerűséggel dönti halomra e levél s kifejti, hogy a belügyi reformok kérdésében nem az elveket kell a miniszteri kérdésnek alávetni, hanem ezt amazoknak, s ha a miniszterium olyan belügyi reformot akar behozni, amely elvben és irányban a közjogi ellenzék nyíltan vallott elvével és irányával találkozik, azt a közjogi ellenzéknek támogatnia kell. Levelét a következő határozott utasítással zárja be:

„Hanem akár miként legyen is ez, én amondó vagyok, hogy az önök pártja hűtlen lenne önmagához, ha akár a trónöröklési, akár a horvát kérdés miatt, vagy azon másnemű dispoziciók miatt, melyek a házasságjogi javaslatba beleveggyittettek, s melyeket pártjuk egy része ellenez, a magyar nemzetet a kötelező polgári házasság és házasságjogi egyenlőség áldásától megfosztani segítene.

Elég minden napnak a maga feladata; most a házasságjogi reformjavaslatnak törvényné emelése a feladat, vigyék önök ezt keresztül, aztán foglalkozkodjanak a többi felmerült kérdésekkel. Én azt a gyermekies dacznál rosszabbnak tartanám, ha az önök pártja a kormány hibáit azzal boszulná meg, hogy a nemzetet a házasságjogi reformjavaslatok érvényre jutásától megfosztja.”

A román liga akciója. Mig a magyarok közfigyelmét a polgári

TÁRCZA.

Az éjjeli zene.

Irtá: Hajdó Ödön.

Anti diák volt és szerelmes. A szerelmes diák pedig minden egyebet tesz, csak nem tanul.

Igy tett Anti is.

Hogy is lehetne egy kebeduzasztó érzelem hatása alatt magolni logaritmust, vagy körnek négyzetét? Nem ábrándos szívnek való az.

Előadások látogatása helyett ott esziszolta a járdát napestig az Erzsike ablaka alatt, csak hogy láthassa kedvese arcát, pajzán szemét, mosolygó száját. Pedig ha látta, nem volt köszönet benne, mert zavarában vagy a kalapját ejtő ki a kezéből, vagy ha azt jól megmarkolászta, valakibe úgy bele vágódott, hogy torkán akadt a köszöntés.

Mindezen csekélységek azonban elenyésztek az érzelem nagysága mellett, s a remény, hogy viszonszeretheti Erzsike, nem engedék törődni a külvilággal.

Végtelen boldog volt, ha reá mo-

solygott s féléjszakákon elandalgott egy-egy mámorító mosolya fölött.

Az ily szellemi élvezetek meddőségére reá jövőn, megfogamzott fejében a levél eszméje s azt több napig tartó fogamzás után meg is irta: Isteni Erzsike! Szeretem Önt! Szeret-e Ön? Én úgy szeretem magát. Maga szeret engem? Hü Antija.

Versenyloptekkel rohant a sétatérre e levélkével, hol Erzsikének a homokba írt „Igen” válasza lett a jutalom fáradozásaiért.

Másnap délután, midőn a kollegium zenekarában szívből fakadó hangon szekundált a brácsán, odasug a primhegedűsnek: Andris! Óra után légy szíves hozzám fáradni, érdekes tervem van — és végig sugta még vagy nyolecnek.

Az összejövetel megtörtént, a terv elfogadtatott és megkezdődtek a próbák. Két órai vonórángatás után titokzatos arccal oszlottak szét.

Ejfél kong a toronyóra. Az eső permetez. A koromsötét éjben Anti és társai suttogva haladnak. Az Erzsikék kapuja tárva-nyitva.

Anti cipőit gyorsan lehuzza lábai-

ról, nehogy zajt üssön; lehelyezi a kapu mellé, óvatosan bemegy és a többi után.

A lehető legpiánóbb pengetés, lágy vonó-kísérlés és fölhangzik a „Sajó kutyám, hej de mélyen aluszol” című ismert melodia s Anti az érzelmek ártától hajtva felsuttyan a lépcsőkön.

A cipőit is azért huzta le jó eleve, hogy Erzsikét, ha csak szerétejtheti, az ablakon át meglesse éji kosztümjében. A szerence azonban nem kedvezett, sötét volt künn és benn, mindenütt.

A mint a zene fölhangzott az éjben, Erzsike fölébredt s midőn meggyőződött, hogy a zene udvarukon és neki szól, lassan, nesztelenül kelt ki ágyából, s óvatosan lépdelt a szőnyegen az ablak irányában, bizonytalanul a sötét miatt, de a mint pár lépést tett, koczcz! feje szédül, lélegzése elakad, s a rémülettől sziszenni sem mer, pedig a fájdalom éles, kínzó. Homlokára szorítja kis kezét és vár félelmében mozdulatlanul.

A mint magához tér és figyel, közelében szuszogást hall; bátorságot

vesz megkérdezni: ki szuszog itt mellettem?

Én, instálom a kisasszonyt; jaj, hogy megijedtem!

Te vagy Zsuzsi, mit keresel itt? Engedelmet istálok oán szépen muzsikáltak s azért jöttem be, hogy megnézzem, csakugyan nekünk huzzák.

Te ütődött vagy meg a fejem?

Én nem instálom, de az enyim is nagyon megütődött.

Elmentek?

Ugy hiszem, de mindjárt megnézem.

Vitt volna el az ördög, hogy fáj a fejem!

Bizony az enyim is fáj, de hát hogy ütődött belém a kisasszony?

Hadd csak el, mert megmondom a mamának! Most pedig kotródj!

Az éjjeli zene végeztével, midőn Anti éppen cipőit keresné, nyílt a konyhaajtó s kijött Zsuzsi. Anti a felismerést ki akarván kerülni, már nem volt ideje cipőjét keresgélni s abban az áldott pillanatban lendült ki a kapun, midőn Zsuzsi már jó közel elszólta magát: Ah, az urfi!

házaság dolgában megindult parlamenti vita lefoglalja, addig a román liga egész esendben készülődik, szervezkedik egy Nagy-Szebenben rendezendő oláh sokadalomra. Egy nagy gyűlést terveznek, melynek a memorandum-pör határozná meg az idejét.

KÜLFÖLD.

Henry Emil bevallotta, hogy két évvel ezelőtt, Ravachol merénylete után, a rue des Bons Enfanté-beli merényletet ő követte el. Büntetésait azonban nem árulá el.

„A haldokló köztársaság és az anarchia” című röpirat szerzőjét, Grane anarchista író, a párisi esküdt-szék két évi fogságra és 1000 frank pénzbüntetésre ítélte.

Az angolok Cambia mellett állomásozó kisebb osztálya, Fodi Silalu rabszolgakereskedést üző törzsfőnököt megtámadta és általa megveretett; 3 tisztet és 10 embert megöltek, 40 ember megsebesült.

Háromszék képviselői az egyházi reformok ellen.

A „Pesti Hírlap” egy Seps-Szentgyörgyről keltezett levelet közöl. Ezen levelet, minthogy az abban foglaltak nemcsak a mi, hanem az egész megye közvéleményét tolmácsolják, kivonatossan közöljük.

Háromszék képviselői — hála az égnek — nem mind sorakoztak az egyházi reformokat ellenzők fekete táborába. A hét közül csak három akadt ilyen. De az is majdnem fele, az is sok.

Semmi bajunk egyéniséggel, semmi kifogásunk személyiségük ellen, sőt azon sem esodálkozunk, hogy az ellenzéki hangok hazafias páthosza által föllekesített székely atyafiak bizalmukat annak idején e háromba helyezték. Eddig minden természetes.

De nem természetes, ami csak a legközelebbi napokban jött nyilvánosságra; nem természetes, de sőt megdöbbentő és frivólnek tetsző, hogy a legfelvilágosultabb népnek, a derék székely nemzetnek liberális földjéről három olyan képviselő akadjon, kik palam et publice, az egész országot

Azon módon, harisnyában, a többiek vig nevetésétől kísérvé kellett hazatalpalnia a luesokban.

Oly zajtalanul osont atyja szobájába, mint egy szellem, de a tata mégis mintha észrevette volna, felriadó hangon kérdé: ki az? Anti legzetét vissza tartva vár, míg az öreg tovább hortyog, s nagy hirtelenében ágyba buvik.

Reggel szörnyű nagy patáliát esapott, hogy hol a cipője?

Keresték itt is, ott is, nincs sehol.

Az öreg ur valami olyasfélét rebesgetett, mintha az éjjel hallott volna valakit a szobában járni.

Antinak szintén úgy rémlett, mintha hallott volna valakit.

Biztosan tolvaj, véli az öreg ur.

— Akkor ellopta a cipőmet — heveskedik Anti, majdnem sirva, s pirongatja Rákít a szolgálót, hogy miért nem ügyel az ő holmijára.

Álomszuszék, magától az egész házat kirabolhatják.

E pillanatban bekopogtat Zsuzsi, kezében a pár cipővel: A nagyságák tisztelik a nagyságáikat s haza küldték az urfi cipőit.

színe előtt nem állották az anti-liberalizmus ütött-kopott zászlója alá állani, névszerint: Bartha Miklós és Szaesvay Sándor függetlenségi és Kovács Albert „nemzeti” párti képviselők.

A nélkül, hogy megelőzőleg csak egy szóra is méltatták volna választó közönségüket; a nélkül, hogy megdöntötták volna előzetesen, kiknek a képét fogják ozentul viselni.

Bizonyára nem a liberálisan gondolkozó székely nemzet nagy többségének a képét, nem a bennök naívil megbízó választók meggyőződését, nem gondolkodásimódját és a mi a legfőbb, nem a nemzet kulturális czélját, nem létérdekét.

Tiltakozunk az ellen, hogy bárki is azt a következtetést vonja le, hogy mivel hét képviselőnk közül három az egyházi reformok ellen foglalt állást, mi háromszékiek is fele részben úgy gondolkozunk, mint ők, úgy éreznénk, mint azok hárman.

Évi jelentés K.-Vásárhely város 1893. évi közigazg. viszonyairól.

Kézdi-Vásárhely város érdemes polgármestere Bartók Károly mult szombaton tartott képviselőtestületi gyűlésben terjesztette elő a város közigazgatási viszonyairól szóló évi jelentését az 1893. évről. Ezen terjedelmes s kitűnő szakértelemmel összeállított jelentés felöleli a közigazgatás minden ágát, de épen nagy terjedelménél fogva az egész jelentést teljartalmulag nem közölhetjük, hanem a fontosabb adatokat csoportosítva közzé tesszük:

I. Ügyforgalom:

Elnöki iktatóra érkezett	9 drb
Tanácsi „	4961 drb
Rendőrségi „	3763 drb
Árvaszéki „	541 drb
Községi bírósági „	379 drb

Összesen: 9653 drb

Vezetetett a tanácsnál 22 nyilvántartás, a rendőrségnél 429, a városi adóhivatalnál 75, az árvaszéknél 269, azaz összesen 795 nyilvántartás 62,619 tétellel

II. Pénzkezelés:

Előírt adó az 1893. évre	32429 frt 44 kr.
Befizetett	28780 frt 42 kr.
Leiratott	2281 frt 56 kr.

Hátralék az végén: 1377 frt 46 kr.

A városi pénztárba befolyt:

Összesen	105232 frt 15 1/2 kr.
Kiadatott	105186 frt 14 kr.

46 frt 1 1/2 kr.

Rendőri büntetésekből s egyéb a rendőrség ügykörébe vágó bevételek befolyt 1311 frt 50 kr.

Árvaszékieleg kezelt árvai vagyoni összege az 1893. év végén 31.291 frt 16 1/2 kr.

III. Vegyesek:

Képviselőgyűlés tartatott 2 rendes

„ „ 11 rendkívüli

Tanácsülés tartatott közigazgatási és iparügyekben 109

Árvaszéki ülés 37

Országgyűlési képviselő választó volt:

a) régi jogcímen 279

b) föld és házbirtok után 12

c) jövedelem után 252

d) értelmiség czimén 26

Összesen: 569

Sorozásra kiíratott 101 egyén

Besoroztatott 24

Cseléd könyv kiadatott 18 „
Belföldi igazolv. „ 7 „
Rendőri fogdában jogerős büntető ítélettel 252 férfi 480 1/2 napi, 67 nő 203 napi, összesen 311 egyén 683 1/2 napi elzárást szenvedett.

Tűzeset volt 2.

Szegény tanulók felráházására 120 frt adatott ki.

Egészségügyi viszonyok kielégítők. Differitisz és himlő fordult elő szorványosan. Beoltatott 106 gyermek, újraoltatott 120.

Ezen rövid kivonatban közölt adatok tiszta képet nyújtanak arról a sokoldalú teendőkről, mik a közig. hatóság ügykörébe vannak utalva, s mi csak örvendhetünk, hogy városunk érdemdes polgármestere évenként alkalmat nyújt, hogy a város életére vonatkozó ezen becses adatokat a közönségnek bemutathassuk.

Mezőgazdasági közelmények.

A földmivelő kincsanyaja.

(Folytatás.)

A szerves istállótrágya korhadása és rothadása folytán bizonyos gázok, minők pl. a szénsav, ammonia, szén-éleg s a t. szabadulnak föl, melyek bizonyos vegyületeknek szétbontói s feloldóiként szerepelnek, s így a talaj-alkatrészek között egy valóban áldados vegyi forradalmat hoznak létre; másrészt pedig, esőkkéntvén az egyes részek közötti összefüggést, lazítják s porhanyítják a talajt. De tovább megyek. A jó istállótrágya sötét színe által melegíti, köti a laza talajt, ellenben porhanyítja a kötött talajt; szóval: tetemesen emelik annak kultur értékét, termőképességét. A trágyakezelésnek tehát az a legfőbb feladata, hogy a korhadás közben fejlődő gázokat, melyek a trágyának legértékesebb anyagát képezik, de amelyek éppen azért, mert gázok, igen illékonyak, a trágyában megkösse, visszatartsa.

Minthogy pedig a trágya korhadása, vagyis az illékony gázok fejlődése és elpárolgása már az istállóban megkezdődik: világos, hogy ott kell kezdődnie a trágyakezelésnek is. Más szóval: a gazdának arra kell törekednie, hogy ezek az értékes gázok veszendőbe ne menjenek, hanem a fejlődés első stádiumában, azaz már az istállóban megköttesse.

Mit tegyen e célból a gazda?

Ismertem több gazdát, akik mintegy büszkeségüket helyezték abba, hogy marháik alól az almot nemcsak minden nap gondosan kihordatták, hanem ezen felül még szigorúan meg is hagyták eselédiknek, hogy mi-helyt ganéjt látnak a marha alatt, azt azonnal vessék ki a trágyadombra még napközben is.

Hát ez helyes lehet a tisztaság szempontjából, de nem helyes az ok-szerű trágyakezelés tekintetéből. Sokkal jobb a hollandi rendszer, mely abban áll, hogy a szarvasmarha alját nem tisztogatják ki mindennap, mint a lovakét, hanem ott hagyják mindaddig, míg csak a marha maradhat benne; csupán csak hegyibe almoznak és időnkint egy kevés gipszet hintenek rá.

És nehogy azt higgye valaki, hogy a hollandiak tisztaságból eszelekesnek ekként. Ők egészen czéltudatosan járnak el így, hogy kitűnő trágyát nyerjenek. A marhák taposása által ugyanis az ürülék igen jól el-

keveredik az alommal és teljesen egyenletes minőségű lesz; a gipsz pedig az említett értékes gázmű anyagok elpárolgását akadályozza meg.

A gipsz egyáltalában nagyon fontos szerepet játszik a trágyakezelés-nél és nemcsak a trágyából fejlődő gázok, főleg az ammonia elillanását gátolja meg, hanem — egymagában is trágyaszor lévén — a trágya tömegét is szaporítja. Éppen ezen kiváló tulajdonságai miatt, a gipsznek egy gazda istállójából sem volna szabad hiányoznia. Nem ajánlhatom tehát eléggé a gazdáknak, hogy e kitűnő anyagból egypár métermázsát mindig tartsanak készletben. Meg fogják látni, hogy az a kiadás, amit a gipsz beszerzésére fordítanak, többszörösen megtérül a segítségével elérhető hozamtöbbletben.

Ami a trágyának a telepen való kezelését illeti, itt is azon elv tartandó szem előtt, hogy belőle minél kevesebb menjen veszendőbe, s hogy az ürülék szilárd és hig részei az alommal teljesen egyenletes keveréket képezzenek.

A telep berendezésénél tekintetbe veendő annak nagysága. Általános szabály az, hogy a reáhozott trágyát kényelmesen kezelni s 1—15 méter magasságig felhalmozni lehet. A telep nagyságának meghatározásánál 1 lóra körülbelül 10, 1 drb szarvasmarhára 7, egy drb sertésre 3 és egy drb juhra 1 □ méter teleptér lehet számítani, feltéve, hogy a magasság 13 méterre van előirányozva.

A hely megválasztása is igen fontos. Legezészerűbb a telepet szákos vagy árnyékos helyen s lehetőleg közel az istállóhoz berendezni. E mellett azonban arra is ügyelni kell, hogy a kiválasztott hely kissé emelkedett legyen, nehogy esővíz, hólé vagy patakviz a telephez ömölhessenek. A trágyatelep nálunk legszokottabb alakja a hosszúkas négyszög, a mihez azonban nem szükséges ragaszkodni; adjon tehát telepének ki-ki olyan alakot, a milyent helyi viszonyai megengednek; csak azt ne tévesse szem elől, hogy telepe, ha csak lehet, minden oldalról könnyen hozzáférhető legyen.

Megjegyzem itt, hogy az emelkedett trágyatelepek a száritó befolyásoknak, tehát a párolgásoknak is jobban ki-lévén téve, s e mellett alakitásuk is költségesebb lévén, helyesebbnek tartom a telepet legalább 0.5 méterre a földre süllyeszteni. Talán mondani is fölösleges, hogy a gödör fenekét és oldalfalait a trágyalé beivódása általi veszteség ki-kerülése végett vízáthatlanokká kell tenni. Ez nagyobb gazdaságokban, a hol a gazda erszényéből jobban telik, ezementtel rakott kő vagy téglafenék- és oldalfalazattal eszközölhető. Kisebb gazdaságokban ajánlatos ama legegyszerűbb és legkevesebb költséget igénylő mód, mely abban áll, hogy a gödör fenekét, ha az természetnél fogva laza és áteresztő volna, 30—40 centiméternyi vastag agyagréteggel feltöltjük és keményen lesulykoljuk. Ha a gödör talaja már magában kötött agyag volna, akkor elegendő annak fenekét egyszerűen ledöngölni, mi által vízáthatlansága fokozódik.

(Folytatása következik.)

Igazgatói jelentés

a „Rudolf“-kórház 1893. évi működéséről.
(Folytatás.)

Épp ily kedvező eredményt értünk el a behajthatatlanság ezimén leirt gyógydijak felhajtása körül is.

Mult évi jelentésemben részletesen kifejtettem azon anyagi hátrányokat, mik a rendes kiadások és bevételek között fennálló aránytalanságok folytán intézetünk anyagi fejlődését akadályozzák. Kimutattam azt, hogy habár intézetünknek csupán 2 ingyenes napot állapítanak meg alapszabályaink, mi számokban kifejezve évi 365 frtnak felel meg, a szegénység miatt fel nem hajtható gyógyköltségek összege 5—600 frtra is felmegy. E kérdést tárgyalta a közgyűlés és tanácskozott felette egy szakértőkből álló szűkebb körű bizottság. Mindkét helyről azon utasítást nyertem, hogy a gyógydijak felhajtásánál azon utat kell követnem, melyet az 1876. évi 14. t. cz. mellé kiadott miniszteri rendelet megjelöl. E szerint a gyógyköltségeket első sorban az ápoló, második sorban a fel- és lemenő ágbeli verrokonok s harmadik sorban az illetékes község köteles megfizetni. A törvény ezen intézkedéséhez képes mindazon gyógyköltségeket, melyek az 1889. évtől kezdve — a megállapított 730 ingyenes ápolási napon felül — szegénység ezimén felhajthatatlanok maradtak, tételeként kimutattam az illető szolgabírói hivatalok s illetőleg városi tanácsoknak, kérvén, hogy azok kifizetését a községek által szorgalmazza, mivel ellenkező esetben intézetünk a törvény értelmében kénytelen pert indítani. — Ezen egyszerű figyelmeztetés is hatott. Megyénk főszolgabírói oly lelkesen karolták fel ügyünket, hogy részint maguk az ápolók s részint a községek a hátralékok levő gyógyköltségek nagyobb részét már be is fizették, vagy egy évig terjedő határidő alatt befizetni magukat kötelezték.

Ezen intézkedésnek köszönhető, tisztelt közgyűlés, hogy a mult évben 4101 frt folyt be ápolási költségekből, mi a mult évekhez képest valóban nagy eredménynek mondható.

Ami ezen kérdés erkölcsi oldalát illeti, azon aggodalmakkal szemben, hogy ha a szegénység ezimén felhajthatatlanná vált gyógyköltségeket a községeken hajtjuk fel, a betegek száma meg fog apadni: nézetem az, hogy a végrehajtás oly szelíd, kiméletes alakban, mint ahogy ez gyakoroltatott, káros eredményeket előidézni nem fog, s ha betegeink létszáma esetleg némi csökkenést fog mutatni, ez kórházunk anyagi érdekeit alterálni nem fogja.

(Folytatjuk.)

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ ezimű politikai, közigazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A Székelyföld kiadóhivatala.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Háromszék megye főispánja, hatolykai Potsa József, mult hétfőn hivatalos ügyekben meglátogatta Kézdi-Vásárhely városát. — A brassói 24. honvéd gyalog-ezred ujonnan kinevezett parancsnoka, Tomisics ezredes, mult kedden szemlét tartott a kézdivásárhelyi 3-ik zászlóalj felett.

— **Érdekes közgyűlés.** Volt K.-Vásárhelytől ezelőtt 15 évvel egy közművelődési egyesület, mely annak idejében fényes szerepet játszott városunk társadalmi életében. Felolvasásokat, zeneestélyeket, színi előadásokat rendezett, s magában foglalván az összes intelligens elemeket, minden üdvös társadalmi mozgalomnak irányt adott, szóval évek során kulturális haladásunknak egyik legfőbb tényezője volt. Fájdalom, ezen szép irányú egyesület néhány évi pályafutás után megszűnt működni. Azóta 15 év mult el s ezen hosszú idő alatt nem egyszer történt kísérlet az egyesület újra szervezése iránt, de mindig eredménytelenül. Az egyesületnek volt némi vagyona is s különösen volt 100 frtnyi alapítványa is, melyet Bulyovszky Lilla tett volt azon szép fogadtatás emlékére, melyet az egyetl. kézdivásárhelyi vendég-szereplése alkalmával tiszteletére rendezett. Ezen alapítvány az egyetl. elnökéhez folyt be s ő nála volt 15 évig és ott van ma is. A vasárnapi közgyűlésen szóba került ezen alapítvány is. Elnök Székely János ev. ref. lelkész elismerte, hogy a 100 frtos alapítvány ő nála van s azt hajlandó is kifizetni, ha az egyház főgondnoka a kepe-hátralékot föl hajtja. Ezen elnöki nyilatkozathoz egyelőre nincs szavunk, de elvárjuk, hogy az alapítvány 15 évi kamatával együtt 8 nap alatt takarékpénztárba leendő elhelyezve, minek még ezelőtt 15 év alatt meg kellett volna történnie. Ha ezen idő alatta pénz elhelyezése nem történik meg, a közgyűlés, illetőleg az egyetl. tagjai tudni fogják kötelességeiket. Egy érdekelt.

— **Iparosok érdekében.** A honvédelmi miniszter felhívta a kézdivásárhelyi honvéd-állomás parancsnokságát, hogy az itteni szekérszító iparosokat figyelmeztesse az 1894. év tavaszán Bácsban rendezendő nemzetközi kiállításra, melynek egyik főcélja a hadsereg élelmezése és erről kapcsolatos egyéb teendők. Nevezett iparosok gazdasági, paraszt- és vastengelyű szekereket állíthatnak ki.

— **A polgári házasság ellen.** Szentléleken egy istenfélő társulat alakult, mely azon magasztos célt tűzte ki maga elébe, hogy buzgó imádsággal akarja elhárítani azon szörnyű veszélyt, mely a polgári házasság által a hazát és vallást fenyegeti. E tiszteletre méltó társulat tagjai mintegy 50-en összebészlelnék esténként B. G. uram házában, szent zsolozsmát zengedeznek, s buzgón imádkoznak, hogy a jó Isten bukassa meg a polgári házasságát s alázza meg az egyház ellenségeit. A vallási

fanatizmus e csendes örültjein mulat most Kézdi-Szentlélek közönsége.

— **Donáth-ünnepély.** A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-kollegium tanári tára és ifjusága id. Donáth József nyug. törv. elnök, koll. főgondnok urnak Ő felsége által történt legmagasabb kitüntetése alkalmából folyó évi március hó 3-án ünnepelt rendez. Az ünnepély napirendjét közöljük a következőkben: I. D. e. 11 órákor előjárósági díszgyűlés a collegium nagytermében. Tárgysorozata: 1. Megnyitó beszéd. 2. H. Potsa József, Háromszék-vármegye főispánja ünnepeltnek átadja a vaskorona-rend III. oszt. érdemrendjét. 3. Üdvözlő beszéd. II. D. u. 1 órákor közebb a collegium tápintézetében. Megjegyzés. Egy teríték ára 2 frt. A rendező-bizottság felkéri az ebédre részt venni szándékozókat, hogy szóval vagy írásban tápintézet elnök Véghe Endre tanárnál március hó 2-án délig jelentkezzenek. Este 7 órákor hangverseny a városház nagytermében egyrészt az ifjusági könyvtár, másrészt a collegiumi tápintézet javára. Műsor: 1. Hymnus, énekl. az ifjusági dalkör. 2. Id. Donáth József főgondnok életéből felolvas Domján István tanár. 3. Jelenet „Csongor és Tünde“ V. felvonásából. Személyek: Csongor Szakács Ferenc VIII. o. t. Kalmár Benedek János VII. o. t. Fejedeleme Wertheim Mór VIII. o. t. Tudós Vollanes Miklós VIII. o. t. Balga Fábán László VII. o. t. 4. Magánégyes, énekl. Székely Sándor, Csizsér Ferenc, Vollanes Miklós VIII., Balázs Sándor VI. o. tanuló. 5. Szaval. Pál Károly VIII. o. tanuló. 6. Énekel az ifjusági dalkör. 7. Tánc. Személy. jegy földszintre 60 kr., karzatra 30 kr. Felülfizetések köszönettel fogadhatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Székely ifjak alkalmazása.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ut. 1894. február 8-án kelt 7031. számú leiratával a következő székely ifjakat tanonczokul méltóztatott elhelyezni, u. m.: A) Sándor Józsefet S.-Szentgyörgyről, Bucs Gézát Bitáról a magyarfehér- és löszgyár részvénytársaság budapesti gyárába. B) Bajesi Imrét, Kövér Árpádot, Dimény Sándort, Szilágyi Ferencet, Szentiványi Miklóst Sepsiszentgyörgyről, Fekete Pált Kézdi-Vásárhelyről, Zsidó Gyulát Páváról, Maksai Mihályt Bitáról, Hankó Andrást Bereczkből és Gábor Imre Jánost Bereczkből a Weitzer János-féle gép- és vaggongyár részvénytársaság aradi és vele kapcsolatos borosjenői telepére. C) Pánczél Árpádot Kézdi-Vásárhelyről, Orbán Pétert Márkosfalváról, Zakariás Gergelyt Páváról, Szabó Imrét Kőrösről, Bende Gézát Zaboláról, Igyártó Istvánt Zágonyból, Zsidó Dénest Zágonyból és Simon Lajost Angyalosról, a rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaság műhelyébe. D) Ferenc Istvánt Sárospalotáról, Gocz Ferencet Kovásznáról, Mazingert Márton Kézdi-Vásárhelyről, Kassagrandát Antalt Karatnáról, Kanyó Árpádot Hidvégéről, Lupán Istvánt Bereczkből, Bogdy Albertet Kovásznáról, Fejér Józsefet Fel-Torjáról, Pál Andrást Kézdi-Vásárhelyről, Bardocz Andrást Bereczkből, a Ganz és társai-féle vasöntő és gépgyár részv. társ. budapesti gyárába. Sepsiszentgyörgyön, 1894. február 22-én. Potsa József, főispán.

— **Regále-ügy.** A kézdivásárhelyi kir. törvényszéknek a kézdivásár-

helyi regále megváltása tárgyában hozott ítéletét az igényjogosultak már kezükhöz kapták. Az ítéletben megállapított részesedési arány szerint 1000 frtnál többet kap a következő 23 egyén, ugymint: Baka Lajos 1279 frtot, Benkő Sándor 1120 frtot, Csizsár József és Csizsár Emilia 1096 frt 4 krt, Dézsi Bálint ifj. 1622 frtot, Háromszék megyei isk. alap 1332 frt 5 krt, Jancsó Mózes János fia 1326 frtot, kézdivásárhelyi ev. ref. megye 1825 frt 11 krt, kézdivásárhelyi minorita szerzet 4521 frtot, Kovács Imre ifj. 1107 frt 18 krt, Kovács István ifj. 1129 frtot, Kovács János ifj. 2250 frtot, Kovács Bálint 2300 frtot, Nagy Dénesné és társa 1140 frt 11 krt, Nagy Ezekeás 1199 frtot, Nagy Ferenc szeszgyáros 2781 frtot, Nagy Mózes 1001 frtot, Sinkovits Ignác 1718 frtot, Szabó Mózes szeszgyáros 2682 frtot, Szöcs János 1201 frtot, Szöcs Mózes 1282 frtot, Tóth István id. 2311 frtot, Tóth József 1384 frtot, Welner György 1026 frt 18 krt.

— **Pályázat.** Kézdi-Vásárhely városnál egy foglári s 4 közrendőri állás betöltendő. A foglári állással 300 frt, a közrendőri állással 240 frt jár.

— **Hűtlen szerető.** Egy Bukarestbe bevetődött székely leányzó egy keserves panaszzsal járult a kézdivásárhelyi szolgabírói hivatalhoz. Először is azzal kezdte, hogy „minek utána“ császári és királyi stempli ottan nem található, csak román királyi bélyeg alatt sirhatja ki az ő nagy keserűségét s ebből aztán rá-rakott nagyobb erősségnek okáért vagy 4 frank árut. Elmondja, hogy volt neki egy szép szeretője, mivel vadházasságban élt s kit Bot István-nak neveznek, s volt neki 200 frank megtakarított pénze és több ékszersz egyeb. ingósága. S most minden oda van. A hűtlen legény egy napon, minden kincsét felpakolva, Gerendi Annál nevű új szeretőjével beszökött Magyarországra. Ő lemond a hűtlen legényről, de kéri a hivatalt, hogy kincseit szerezze vissza, mert ő sok keserves munka árán szerezte e kis vagyont. A szolgabíróság nyomában megindította a nyomozatot. A szökevény pár Alsbisban megfordult s ott egy ékszerdobozt meg is talált a csendőrség, de a szökevények már Csikmegyébe mentek át. A csendőrség most ott üldözi őket.

A vádlottak padjáról.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék 1894. február 23-án két végtárgyalást tartott. Egyiket lopás büntetése vádolt Kovács Bőr Andrásné és orgazdaság büntetése vádolt Kovács Bőr András bűnügyében, a másikat sulyos testi sértés büntetése vádolt gelenezei Nagy Domokos bűnügyében.

1. Kovács Bőr Andrásné dálnoki lakos azzal volt vádolva, hogy dálnoki Szabó Mihálynak lakásáról, míg a ház népe a mezőn volt, csupán egy kis fűt volt honn s az is az udvaron ácsorgott, a kaszton fiókjából 280 frtot ellopott s azt hazavivén, otthon elrejtette. Ez 1893. szeptember 6-án történt. A következő hétfőn elcsalta férjét S.-Szentgyörgyre egyet-mást vásárolni. Ott férjének lájbit, eszimat, posztót s még magának is holmi apróságot, mintegy 20 frt értő vásárolt. Férje akkor tudta meg a lopást, mikor felesége a számára vett lájbit ki akarta fizetni s egy 10-es bankjegyet vett elő. Nagyon csodál-

kozott azon, mivel annyi pénzek nem volt, kérdezte feleségét, hogy honnan szerezte? Az bevallotta, hogy lopta s erre kezdette szidni s kérte, hogy vigyük vissza tulajdonosához, de végtére, miután felesége ellenkezett, elfogadta a vásárolt tárgyakat, sőt azután evett s ivott feleségével a lopott pénzből s ezért orgazdaságért ő is vád alá került. Kovács Bőr Andrásné csakis 150 frtnak az ellopását ismerte be s ezért a törvényszék 8 havi börtönrre s 3 évi hivatalvesztés és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére s Kovács Bőr Andrást 2 havi fogházra ítélte, egyszersmind a felmerülő bünyői költségek hordozásában elmarasztalta mindkettőt. Vádlottak, valamint a kir. alügyész felebbezték.

2. Nagy Domokos 1892. december 16-án Tamás Károly gelenczei lakossal lakásán 16 deczi pálinkát megiván, elment vele együtt a Gál Jánosné koresmájába s ott még két barátjakkal találkoztak. Négyen megittak 8 üveg sört. Később odajött Esztián Ferencz is, közte és Nagy Domokos közt szóváltás, majd tettlegesség keletkezett s Nagy Domokos ittas állapotában egy pisztolylyal, melyet rég magánál hordott, rálőtt Esztián Ferenczre, szerencsére azonban csak a jobb hüvelykujját találta.

A törvényszék, tekintettel ittas állapotára, 2 heti fogház és 2 frt pénzbüntetésre ítélte, mely behajthatatlanság esetében még egy napi fogházra változtattatik. Kötelezte egyszersmind 13 frt 40 kr felmerült s még felmerülő bünyői költségek hordozására, melyek azonban egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánítottak. Vádlott megnyugodott.

Hivatalos rész.

(Aháromszékvármegyei hivatalos értesítőből.)

Alispán a postára feladott levelek kényszer-kézbesítése tárgyában 1132. számú belügyminiszteri körrendeletet tesz közzé, mely polgári peres ügyekben az 1877. évi márczius 22-én 4924. sz. a. rendeletről eltérőleg, a levelek kényszer-kézbesítésének megtörténtéről a bizonyítványt egy példányban rendeli kiállítani s a másik példány helyett a kézbesítési vévény 6-ik rovata töltendő ki s juttatandó vissza a vevény a posta (távirda) hivatalnak.

A marhalevelek kiállítására vonatkozó 64449—93. sz. Földmivelésügyi m. kir. miniszteri rendelettel eltiltatik az állatok leírására szánt rovatba egyéb kifejezéseket leírni, pl. kehes s az 1888. VII. t.-cz. 7-ik §-a szerint rendeli megtörölni az ezen rendelethez ütköző eljárást.

Alispán közzé teszi, hogy az állami gépgyárba felveendő tanoncok pályázati kérelmei mult évi 20157. sz. a. kiadott rendeletével megküldött „Szervezeti határozat” szem előtt tartásával szerelendők fel. Ezen kérelmek a főszolgabíró, polgármester útján a főispán ur ő méltóságához terjesztendők.

A magyar királyi államvasutaknak alispánunkhoz intézett megkeresését a gépjűgynökök szédelgése tárgyában, mely szerint a nagy közönségnek említett gépgyár kitűnő hírnevét használva árulnak értéktelen, idegen gyártmányú gépeket, a közönség megóvása érdekében közzéteszi.

Borsod vármegye átiratát Szemere Bertalannak állítandó szobor ügyében azon felhívással teszi közzé alispá-

nunk, hogy gyűjtés indíttassék és az összeg márczius hó végéig hozzá beküldessék.

A vármegyei mezőgazdasági bizottság elhatározta, hogy a Romániába való kivándorlás megakadályozása végett illetékes helyre felterjesztést tesz, kérve, hogy állíttassék fel szigorú határőrség, az utlevél iránti hihágások legyenek büntethetők s akik ilyet elkövettek, többé utlevelet ne nyerjenek, az utlevél bélyegilletéke emeltessék föl tetemesen.

PIACZI ÁRAK.

Kézdi-Vásárhely, febr. 22. Buza (tisza) (métermázsánként) 6.68. Buza (közepes) 6.50. Rozs 4.42. Arpa 5.20. Törökbuza 5.55. Zab 5.65. Borsó 6.—. Lenese 15.—. Fuszulyka 5.—. Köleskása 10.—. Burgonya 1.60. Marhahus kilogrammjára —.44. juhhus —.24 Sertéshus —.48.

Baromvásár febr. 8-án. Felhajtott 563 db szarvasmarha, 102 db borju, 135 drb ló. Eladott 141 drb szarvasmarha, 29 drb borju, 27 drb ló. Árak: Ökör párja 250—300 frtig. Borjas tehénnek 50—90 frtig. Vágni való borjunak 20—28 frtig. Lónak párja 180—220 frt.

Sertésvásár febr. 10. Felhajtott 150 drb. Eladott 98 drb.

Sepsi-Szentgyörgy, febr. 26. Buza (tisza) hektóliterenként 6.—. Buza (közepes) 5.50. Rozs 3.40. Arpa 4.—. Törökbuza 4.20. Zab 2.40. Borsó 5.—. Lenese 14.—. Fuszulyka 4.—. Kása 8.—. Burgonya 1.—. Marhahus kilogrammjára —.46. Sertéshus —.44.

Csik-Szereda, febr. 28. Buza (tisza) hektóliterenként 6.75. Közepes 5.—. Rozs 3.59. Arpa 4.—. Törökbuza 3.80. Zab 2.80. Borsó 5.—. Lenese 14.—. Fuszulyka 4.—. Kása 14.—. Burgonya 1.—. Marhahus (kilogrammonként) —.44. Sertéshus —.44. Berbéshus —. Ökör párja 380.—. Tehén párja 130.—.

Budapest, febr. 25. Buza bansági 7.25 7.70. Tiszavidéki 7.25—7.70. Pestvidéki 7.25—7.70. Fehérmegyei 7.30—7.70. Bácskai 7.30—7.70. Rozs 5.65—5.80. Zab 6.70—6.90 Törökbuza bansági 4.70—4.80. Másnemű 4.95 5.—.

Bérbeadó legelők.

Gelencze község házában márczius 3-án délelőtt 9 órakor nyílt árverésen **öt havasi legelő** egy év tartamára bérbe adatik, mire az érdekeltek meghívatnak.

Jegyző urak figyelmébe

ajánljuk, hogy a **községi közmunka összeírása, megváltása és le-rovása** tárgyában szükséges nyomtatványok (1890. I. t.-cz. 50. §.) **lapunk kiadó hivatalában** kaphatók.

Kézdi-Vásárhely, ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája.

A
COGNAC-IPAR
Részvény-Társaság
BUDAPESTI CZÉG
KORONA-COGNAC

ja az

élelmi szerek

egészségügyi szempontból való nemzetközi kiállításon a bírálóbizottságtól

különös megemlítéssel

a nagy

disz-oklevelet

kapta. Oly kitüntetés, melyet kivüle csak még egy francia-ház mutathat fel.

KAPHATÓ KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Bándy István és Kovács Károly
kereskedéseiben.

„NE VÉGY CZIGÁNYTÓL SZENET!”

mondja a példabeszéd, s ezt joggal elmondhatom én is, midőn raktáromat ajánlom mert csak oly nagy fizet, mint az enyém szabhat. — készpénzzel való vásárlás óriási árukészlete és számos más előnyei folytán — olcsó árakat, melyek végre is a vevőnek csak javára szolgálhatnak.

Tetszetős minták magánvevők részére ingyen és bérmentesen.

Gazdag tartalmu mintakönyvek, melyek ritkítják párjukat, szabók részére bérmentesen.

SZÖVETEK EGÉSZ REND RUHÁKRA.

Perwien és doszking a magas klerus részére, előírás szerinti szövetek hivatali egyenruhákra, veteránok, tűzoltók, tornászok részére, lívrékre, billárd-posztók, játszó-asztalok, kocsi-fődelekre, ugyancsintén vízmentes lodenek vadaskabátokra, mosó-szövetek, utazó-plaidek stb. stb. 4—14 frtig.

Értékes, tisztességes, tartós, tiszta gyapju posztót és nem olcsó rongyot, melyek a földolgozásra sem erdemesek, ajánl

STIKAROVSKY JÁNOS
BRÜNNEN (Ausztria Manchester)

Legnagyobb gyári posztóraktár félmillió forint értékben.

CSAK UTÁNVÉTELLEL SZÁLLIT.

Levelez magyar, német, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.